

Καβάλα 14-2-2013

ΠΡΟΣ

Τον

ΣΥΛΛΟΓΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Π.Ε. ΚΑΒΑΛΑΣ

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ανειλημμένη υποχρέωση στη σχολική μονάδα της οποίας έχω την ευθύνη, σε πρόγραμμα για την οικογένεια που υλοποιείται μέσω του ΟΚΑΝΑ, με εμπόδισε στο να παραβρεθώ στη σύσκεψη που είχαμε στις 13/2/2013 στο 12ο Δ.Σ. Καβάλας.

Αντ' αυτού, και επειδή η διάθεση για επικοινωνία μου με τους συναδέλφους ήταν έντονη, αλλά και η θεματολογία και η ενημέρωση που είχα την επομένη ενδιαφέρουσα, επιτρέψτε μου να κοινοποιήσω κάποιες σκέψεις για το φλέγον θέμα της επερχόμενης αξιολόγησης του συνόλου των εκπαιδευτικών με την παράκληση η παρούσα να αναρτηθεί και στην ιστοσελίδα του συλλόγου μας.

Εδώ και δεκαετίες, ο γράφων έχει ασχοληθεί μεθοδικά και εμπειριστατωμένα με την έννοια της αξιολόγησης γενικά, δημοσιεύοντας κατά καιρούς άρθρα και σχετικά δοκίμια παίρνοντας αρχικά αφορμή από την αξιολογική διαδικασία που ακολουθείται στους μαθητές. Συγκεκριμένα μεταξύ άλλων, από τον Φεβρουάριο του 2002 ισχυρίζονταν και έγραφε:

...«Όταν λέμε **αξιολόγηση**, είναι αναγκαίο να γίνει μια *διερεύνηση* πάνω σε τρεις βασικούς προβληματισμούς ως προς τι είναι αξιολόγηση αν πρέπει να γίνεται και πώς. Αναφορικά με το πρώτο, πιστεύουμε πως **αξιολόγηση είναι η υποκειμενική, δυναμική, σύνθετη διαδικασία που ερευνά, περιγράφει, συγκρίνει, διαχωρίζει και βγάζει τελικά συμπεράσματα για άτομα ομάδες ή φαινόμενα, χρησιμοποιώντας περιγραφικούς λεκτικούς ή αριθμητικούς χαρακτήρες**.

Περιγράφω δηλαδή και έχω άποψη **υποκειμενικά** για μια κατάσταση που αντιλαμβάνομαι, σύμφωνα με *βιώματα προσωπικά, παραστάσεις ατομικές και περιβάλλον κοινωνικό* στο οποίο συμμετέχω και από το οποίο δέχομαι *επιρροές, διαφορετικά* από άλλους.

Ως προς τον δεύτερο χαρακτήρα, τον αριθμητικό, εμφανίζεται μία *αντικειμενική* όψη, η οποία όμως είναι **ψευδής και εσφαλμένη** διότι έχουμε συνηθίσει να μετρούμε με αριθμούς **καταχρηστικά**, ακόμη και **μεγέθη μη μετρήσιμα**, ακόμη και όταν διδάσκουμε ότι «ποσό ή μέγεθος είναι μόνον ό,τι μπορεί

να μετρηθεί». Έτσι το μήκος αποτελεί για παράδειγμα μέγεθος ενώ η δικαιοσύνη όχι. Μπορούν να αξιολογηθούν όμως και τα δύο.

Παίρνοντας πρακτικές και μεθόδους από τον χώρο των λεγόμενων θετικών επιστημών, υπάρχει η τάση όλα σχεδόν τα μεγέθη, ακόμη ίσως και *κοινωνικές ή πολιτικές αξίες* να αισθητοποιούνται με έναν *αριθμό* όσο κι αν οι υποστηρικτές του αντικειμενισμού προσπαθούν να δώσουν λύσεις με ομαλοποιημένες διαδικασίες αξιολόγησης *αμφίβολης* ποιότητας και αξίας. Σφάλμα δηλαδή που συνήθως οδηγεί με ακρίβεια προς τη γελοιότητα.

Η αξιολόγηση συνδέεται με το ανθρώπινο είδος με την **κρίση** και με την **επιλογή**, φυσική ή νοητική με διαδικασία **καθαρά υποκειμενική** και σε άμεση σχέση με το ανθρώπινο **αυτεξούσιο** και την **ελευθερία**, ένα **μεγαλείο** δηλαδή της ανθρώπινης φύσης σε πλήρη αντιδιαστολή με το ένστικτο και *συνυπάρχει* με τον άνθρωπο.

Ακόμη και ένα κιλό φρούτα π.χ. εάν αγοράσουμε από τον μανάβη, είμαστε συνηθισμένοι να τα διαλέγουμε, άσχετα αν αργότερα διαπιστώσουμε ότι για μερικά από αυτά ή για όλα γελαστήκαμε.

Ως προς τον τρόπο, **η αξιολόγηση για να μην αυτοαναιρείται ως διαδικασία, εκτιμούμε ότι πρέπει να αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο από ορισμένα υποκείμενα σε ορισμένα υποκείμενα, με ορισμένα αντικείμενα για ορισμένα αντικείμενα σε ορισμένη χρονική στιγμή με ορισμένη διαδικασία και μόνο σε αυτά.**

Αξιολογεί π.χ. ο Α τον Β, πώς θα ανταποκριθεί στη λύση δεδομένου προβλήματος σήμερα το πρωί και ορίζοντας από πριν τον κανόνα με τον οποίον θα αξιολογηθεί. Εάν αλλάξω είτε τον Α είτε τον Β, είτε το πρόβλημα, είτε τη χρονική στιγμή, είτε το αξιολογικό κριτήριο, θα έχω άλλο αποτέλεσμα...

...Αρκεί η αξιολογική διαδικασία που δεν τηρεί τους κανόνες της να μην υποτιμά αν μη τι άλλο τη νοημοσύνη και δεν στρέφεται προς κοινωνικές ομάδες. Τότε δεν αποτελεί αξιολόγηση και να μην επιχειρείται καν.»...

Συνάδελφοι εκπαιδευτικοί,

Το προτεινόμενο και αμφιλεγόμενο προσχέδιο Π.Δ. αξιολόγησης, κατά την ταπεινή άποψη του γράφοντος στερείται επιστημονικού εχεγγύου και έχει τη θέση μιας καθαρά *πολιτικής πράξης* με προκαθορισμένους σκοπούς και στόχους που όλοι γνωρίζουμε πολύ καλά ποιοι είναι. Δεν είναι όμως της παρούσης.

Αυτό που αξίζει να σημειωθεί, πέρα από την απαράδεκτη αριθμητική και ποσοστιαία αξιολογική διαδικασία που προβλέπει με μεγέθη **μη μετρήσιμα**, η πληθώρα των κατηγοριών και υπομεγεθών τους στα οποία είναι αδύνατο να ανταπεξέλθει όχι μόνον ο διευθυντής αλλά κυρίως οι αρμόδιοι σχολικοί σύμβουλοι οι οποίοι πιθανότατα και εκ των πραγμάτων θα αναγκαστούν να λαμβάνουν υπ' όψιν

«άτυπα» τη «γνώμη» του διευθυντή του σχολείου. Και «αλίμονο» σε όσους «παρασυρθούν» και «μπλέξουν τα αβγά με τα καλάθια» διότι είναι πολύ εύκολο να θελήσεις για παράδειγμα να «απομονώσεις» και δικαιολογημένα τον συνάδελφο που ενεργεί δόλια και υπογείως εναντίον των συμφερόντων της σχολικής μονάδας αλλά δεν μπορεί εύκολα να αποδειχθεί.

Καταλύτης σε κάθε αξιολόγηση ο **υποκειμενικός χαρακτήρας** της, πάντοτε και παντού. Αυτό ξεπερνάται κατά προσέγγιση, με τη συνεχή, αδιάλειπτη, σύντομη και με συγκεκριμένα αντικείμενα σε προκαθορισμένο χρόνο, τόπο και μέσα, με εκπαιδευμένο και πολιτικά έντιμο και ανεξάρτητο προσωπικό και ευρεία αξιολογικά πεδία αναφοράς. Φανταστική αυτή η προσέγγιση όμως, σε μια πολιτεία που δεν επιθυμεί να διαθέσει για την **Παιδεία** με τη δικαιολογία της δημοσιονομικής στενότητας, η οποία το πολίτευμά της το έχει μεταβάλλει από κοινοβουλευτική σε «κομματική δημοκρατία». Άλλοι ομιλούν και για δικτατορία αλλά μάλλον είναι υπερβολικό αφού ακόμη όλοι μπορούμε να λέμε τη γνώμη μας ελεύθερα. Εάν χρωστάς, κλεμμένα και νόμιμα, 350 μη διαχειρίσιμα δις, τα κάνεις 360 και την Παιδεία, την Υγεία και την Άμυνα, τους πυλώνες της κοινωνικής συνοχής δεν τα αφήνεις να καταρρεύσουν, εκτός εάν το θέλεις. Απλά πράγματα!

Όσο πάλι για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, καλά και χρήσιμα όσα ακούγονται και πρέπει να ακούγονται από την αξιολόγηση των προσώπων, μέχρι των στόχων, των σκοπών, των προγραμμάτων, των υλικοτεχνικών, της επιμόρφωσης, του μισθολογίου κλπ. Ο βασικός στόχος όμως στην αξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση του παιδαγωγού, αν δεν είναι η **αγάπη** που τρέφει προς τον μαθητή, το παιχνίδι είναι χαμένο εκ των έσω. Ο δάσκαλος που αγαπά τα παιδιά θα βρει τον τρόπο με κάθε μέσο, πρόγραμμα και γνώσεις να το κάνει **άνθρωπο**. «Μέτρο δεν έχει η αγάπη».

Προσωπικά, θα επιθυμούσα όσοι από τους συναδέλφους δεν ανήκουν στην παραπάνω κατηγορία, να βρίσκονταν ο τρόπος και η μεθοδολογία για να πάνε να κάνουν κάποια άλλη δουλειά. Νομιμοποιούμαι όμως ηθικά ως χαμηλόβαθμο στέλεχος της Πρωτοβάθμιας, υποκειμενικά, έστω και διαισθητικά να τους «υποδείξω» τη θύρα της εξόδου εκμεταλλευόμενος νομικίστικα τερτίπια; Η απάντηση είναι προφανής και να προσέξουν όσοι ανοίγουν ασκούς Αιόλου σε μια εποχή που η κοινωνική αναγκαιότητα απαιτεί οι δάσκαλοί της να είναι ένα σώμα. Ευχαριστώ.

Απόστολος Σαραντίδης

Διευθυντής στο 17^ο Δ.Σ. Καβάλας